

Nr 9.

Ankom till Riksdagens kansli den 5 april 1910 kl. 3 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring af § 14 mom. 2 i förordningen om kommunalstyrelse i stad.

Närvarande: herrar Staaff, Nyström, Östberg, Behm, Säve, Uppström, Sjöholm, Berger, Clason, Bellinder, Ewerlöf, Jansson, af Callerholm, Almqvist, Nilsson, Beckman, Magnusson, Berg, Gustafsson och Johansson. (Herrar Staaff, Östberg, Bellinder, Jansson och Gustafsson hafva icke närvarit vid utlåtandets justering.)

I en inom Andra kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion, nr 54, har herr *Röing*, med instämmande af 12 kammarledamöter, hemställt, att Riksdagen för sin del måtte besluta sådan ändring af 14 § 2 mom. i kungl. förordningen om kommunalstyrelse i stad, hvarigenom möjlighet beredes att hålla allmän rådstuga i och för stadsfullmäktigval jämväl under november månad.

Till stöd för sin hemställan har motionären anført följande:

»I 14 § 2 mom. af kungl. förordningen om kommunalstyrelse i stad är stadgadt, att i stad, där stadsfullmäktige finnes, allmän rådstuga skall hållas uti december månad de år, då fullmäktige böra väljas. Denna bestämmelse har hittills varit fullt lämplig. Sedan emellertid ifrågavarande förordning den 26 maj 1909 blifvit i flera afscenden ändrad, torde en ändring jämväl af nyssnämnda bestämmelse vara af nöden. Nu skola nämligen städer med högre innevånareantal än 10,000 indelas i valkretsar i och för stadsfullmäktigval, och skola valen inom dessa kretsar verkställas å dagar, som magistraten särskildt för hvarje val-

Bih. till Riksd. Prot. 1910. 3 Saml. 7 Häft. (Nr 9.)

krets utsätter. Enär vidare valbarheten ej är inskränkt inom valkrets, måste valen inom de olika valkretsarna ske successivt, samt innan val i en valkrets äger rum bör resultatet af tidigare hållna val inom öfriga valkretsar vara bekant. Inom de i valkretsar indelade städerna och särskildt inom sådana städer, där valkretsarna äro tre eller flera, kommer förty en ganska lång tid att tagas i anspråk för valen, och då hänsyn tages till de mångskiftande göromål, som i december månad åligga magistraterna, äfvensom till den då inträffande julhelgen, kan det vara fara värdt, att valen ej under den lagbestämda tiden, åtminstone ej annat än med största svårighet, kunna verkställas. Med föranledande häraf torde det vara nödvändigt, att valtiden utsträckes jämväl till november månad.»

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet vill icke bestrida, att ändrade bestämmelser rörande tiden för allmän rådstugas hållande i sådana städer, som enligt förordningen om kommunalstyrelse i stad numera skola för val af stadsfullmäktige indelas i valkretsar, måhända kunna komma att finnas påkallade. Men innan någon större erfarenhet om de nya valbestämmelsernas tillämpning vunnits, lär denna fråga svårligen kunna med nödig säkerhet bedömas. Det torde vara möjligt, att de olägenheter, man befarar, komma att visa sig kunna utan svårighet öfvervinnas.

Mot det af motionären framställda förslaget, att tiden för rådstugas hållande skulle utsträckas till att omfatta jämväl november månad, resa sig vissa betänkligheter. Dels skulle därigenom valen kunna komma att hållas med längre mellantider än nu, hvarigenom tiden för valarbetet kanske onödigtvis förlängdes, dels kunde däraf föränledas, att en icke omvald stadsfullmäktig komme att utöfva sitt uppdrag under en tid af ända till två månader efter det val, hvarigenom han uteslutits ur stadsfullmäktige.

Skulle en ändring ifrågakomma, borde därför äfven andra utvägar tagas under öfvervägande. Därest den befarade olägenheten af den nuvarande bestämmelsen i väsentlig grad anses bero på att valen skola hållas just under december månad, skulle ett tillbakaflyttande af valtiden utan någon mera afsevärd förlängning af densamma möjligen kunna visa sig innebära en tillfredsställande lösning. Men då borde i samband därmed tagas under öfvervägande, huruvida en mot den ändrade valtiden svarande onläggning af tjänståret kunde äga rum för att förebygga det missförhållande, som enligt hvad ofvan antydts eljes kunde uppstå, i det att val kunde komma att förrättas allt för lång tid före det nya tjänstårets början.

Af motionens motivering vill det synas, som om hufvudskälet för förslaget vore att söka i farhågan, att svårigheter skulle yppa sig för vederbörande magistrater att under december månad medhinna både valförrättningarna och annat dem åliggande arbete. Skulle det visa sig, att en sådan farhåga är grundad, lära ifrågavarande magistrater icke underlåta att framkomma med de ändringsförslag, hvartill förhållandena må gifva anledning, och det är då att vänta, att frågan i fullt utredt skick i sinom tid ånyo förelägges Riksdagen.

Då utskottet sålunda icke funnit sig öfvertygadt, att tillräckliga skäl för närvarande föreligga för en förändring i det af motionären angifna syfte, hemställer utskottet,

att ifrågavarande motion icke måtte föranleda någon Riksdagens åtgärd.

Stockholm den 5 april 1910.

På utskottets vägnar:

J. F. NYSTRÖM.

Reservationer:

af herr *Nilsson*, som ansett, att utskottet bort hemställa, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t utarbeta och för Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring af § 14 mom. 2 i kungl. förordningen om kommunalstyrelse i stad, hvarigenom möjlighet beredes att hålla allmän rådstuga i och för stadsfullmäktigval jämväl under november månad;

af herrar af *Callerholm*, *Beckman*, *Berg* och *Johansson*, i fråga om motiveringen.
